

Nattliv

En kortfattad rapport om centrala Göteborg

Kommissarie Thomas Pettersson
Polisområde Storgöteborg Stab
Februari 2011

Innehåll

INLEDNING	3
Indirekt krogrelaterad brottslighet	4
Direkt krogrelaterad brottslighet	4
SAMBAND MELLAN ALKOHOL OCH VÅLD	4
MISSHANDEL UTOMHUS	5
HÄNDELSERAPPORTER	7
MISSHANDELSBROTT PER RESTAURANG	9
KÄLLOR	12
Tryckta källor	12
Otryckta källor	12

Inledning

Denna rapport har tillkommit med anledning av diskussionen kring krogarnas serveringstider i centrala Göteborg. Rapporten gör inga anspråk på att vara heltäckande, tvärtom har stora avgränsningar fått göras på grund av den korta tid som stått till förfogande för arbetet. Den geografiska avgränsningen har satts till primärområdena Lorensberg, Vasastaden, Inom Vallgraven samt Heden.

Det siffermaterial som rapporten grundar sig på är begränsat till 2010. När det gäller anmälda brott har arbetet dessutom avgränsats till att endast omfatta misshandelsbrott som skett utomhus. Det bör dock nämnas att det naturligtvis sker mycket andra brott inom området som borde studeras, exempelvis stölder och skadegörelse. Jag har heller inte tagit upp personrånen till diskussion i denna rapport, detta med anledning av att jag hösten 2010 lade fram en särskild rapport gällande personrånsproblematiken¹. Denna rapport är i sina väsentliga delar fortfarande giltig.

När det gäller händelserapporter har jag begränsat mig till att studera de högst prioriterade av dessa, dvs prioritet 1 och 2.

Min förhoppning är att en mer fullständig rapport ska bli klar under första halvåret 2011.

Thomas Pettersson
Kommissarie/Analytiker
Storgöteborg Stab

¹ Pettersson 2010

Krogrelaterad brottslighet

En fråga som ofta väcks är hur stor del av brottsligheten i Aveny-området som kan relateras till de där belägna krogarna och dess verksamhet. Frågan är, hur paradoxalt det än låter, både lätt och svår att besvara.

För att besvara frågan skulle jag vilja införa två begrepp, dels *direkt krogrelaterad brottslighet* och dels *indirekt krogrelaterad brottslighet*. Jag definierar då den direkt krogrelaterade brottsligheten som de brott som sker på eller i omedelbar anslutning av en krog och dessutom har en tydlig koppling till dess verksamhet. Den indirekt krogrelaterade brottsligheten definierar jag som de brott som orsakas av eller drabbar personer som uppehåller sig i området med anledning av det nöjesliv som finns där eller följderna av detta nöjesliv, dvs även brott som sker på ett avstånd från krogen.

Indirekt krogrelaterad brottslighet

För att besvara frågan om hur stor del av brottsligheten i Aveny-området som är indirekt krogrelaterad ska vi göra ett antagande: Vi antar att det inte fanns några krogar i Aveny-området. Hur många brott hade då skett i området efter att butikerna stängts? Förmodligen hade det varit avsevärt färre brott. Den kvarvarande brottsligheten hade förmodligen nästan uteslutande bestått av fordonsangrepp av olika slag och lite inbrott. Det hade nämligen varit betydligt färre människor som vistats i området kvälls- och nattetid, vilket hade gjort att brottsligheten radikalt hade minskat. Svaret på frågan är således att nästan alla brottslighet som sker i Aveny-området efter butikerna stängts kan indirekt relateras till krogarnas verksamhet. Samma förhållande gäller för övrigt inom Vallgraven.

Direkt krogrelaterad brottslighet

När det gäller den direkt krogrelaterade brottsligheten är det svårt att på den korta tid som stått till buds för att göra denna studie, besvara frågan på ett korrekt sätt. Det enda jag kunnat använda mig av är adress- och platsangivelse i de upptagna anmälningarna samt i de registrerade HR² som finns. För att få ett fullständigt grepp om denna typ av brottslighet behöver en mer djupgående studie av anmälningarna och eventuella förhör göras.

Samband mellan alkohol och våld

Att det finns ett direkt samband mellan alkohol och våld har flera forskare konstaterat. Alkoholforskaren Eckart Kühnhorn konstaterade redan på 80-talet³ i en studie omfattande 5 772 fall av våldsbrott, att i 82% av fallen var gärningsmannen påverkad av alkohol vid tidpunkten för brottet. I samma undersökning kommer Kühnhorn också fram till att av offren var 43% påverkade av alkohol.

R E Boyatzi har i en experimentell studie⁴ konstaterat att aggressiviteten hos försökspersonerna var högre för de som drack starksprit än för de som drack öl. Detta faktum kan ha relevans för utvecklingen av våldsbrotten då alkoholstatistik⁵ visar att av den alkohol som serverades 1995 utgjordes 89,7% av öl och således 10,3% av alkoholstarkare drycker. Motsvarande siffra för öl under 2009 var 78,3% och för de alkoholstarkare dryckerna

² Händelserapport som upprättats av Länskommunikationscentralen efter inkommet samtal.

³ Kühnhorn 1984

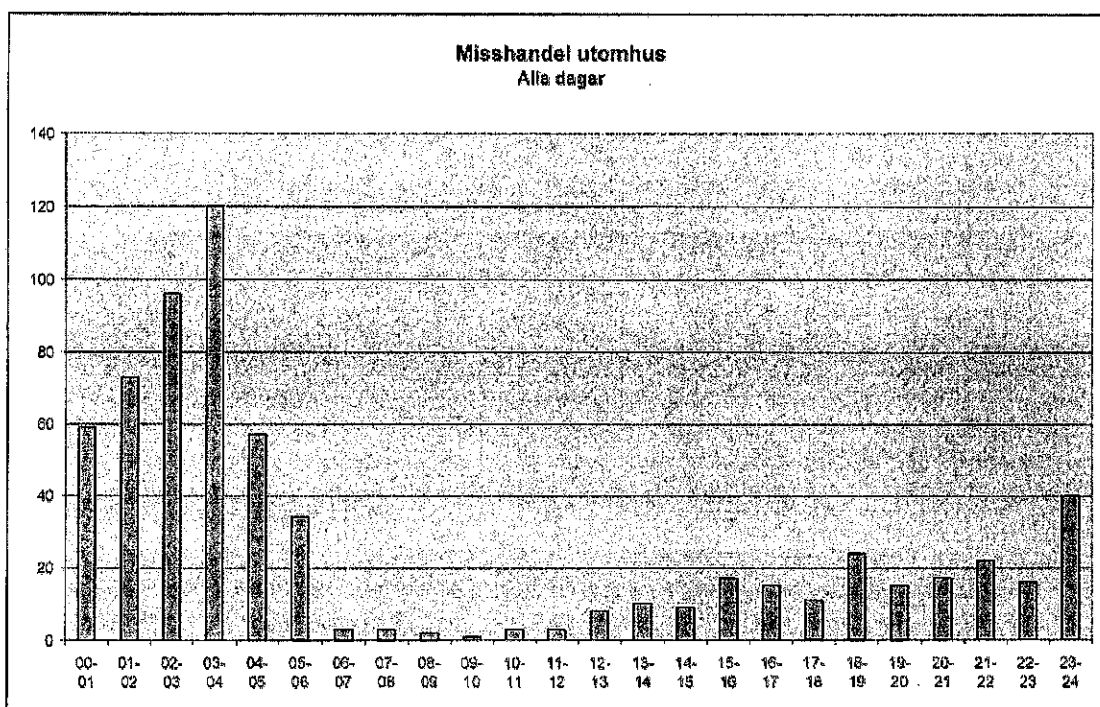
⁴ Boyatzi 1974

⁵ Statens Folkhälsoråd 2010

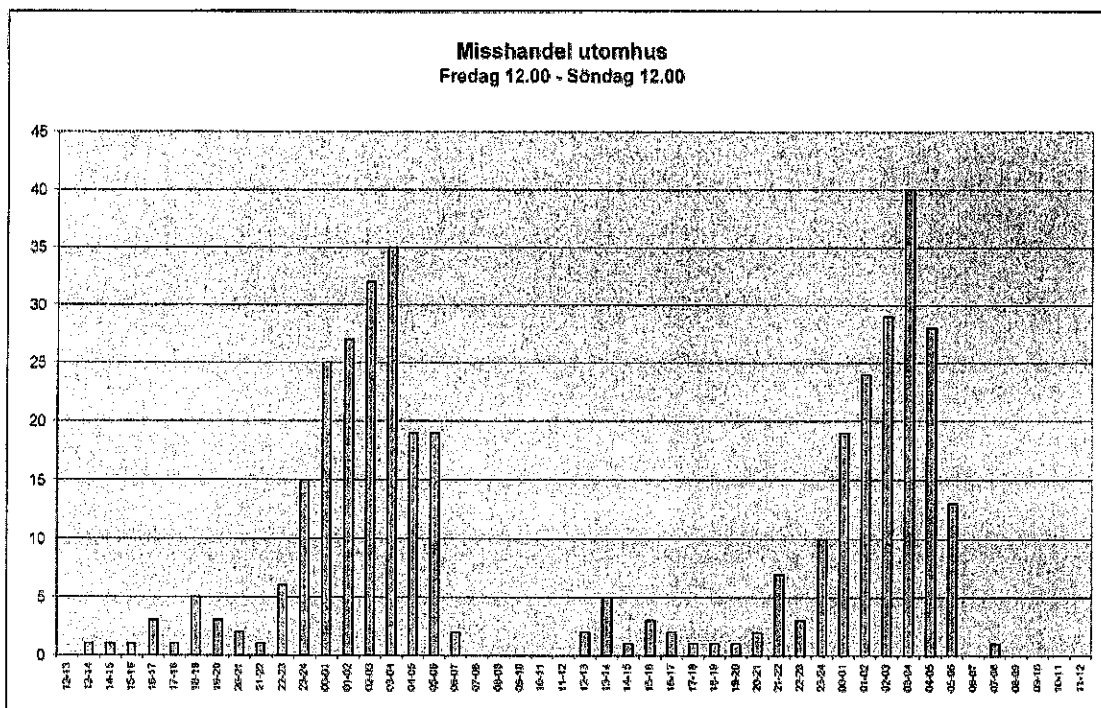
21,7%. Det kan således konstateras att andelen starkare drycker än öl har mer än fördubblats sedan 1995. Kroggästerna har alltså sedan 1995 i större utsträckning övergått till förtäring av starkare drycker. Detta faktum tillsammans med den forskning som genomförts av Kühlhorn och Boyatzi ser alltså ut peka i riktningen att det ökade antalet våldsbrott i städernas centrala delar delvis kan bero att starkare alkoholdrycker skapar en ökad aggressivitet och därmed också ökar risken för konfrontationer som kan leda till våld.

Misshandel utomhus

Det brott jag studerat i denna studie är misshandel som skett utomhus. Detta är ett brott som av naturliga skäl är mest frekvent på de platser och i de områden där många människor uppehåller sig. Är sedan dessa människor påverkade av alkohol ökar, vilket tidigare i denna studie styrkts, frekvensen av misshandelsbrott ytterligare.

Diagrammet visar att den mest frekventa tiden för misshandelsbrott utomhus är 03.00-04.00, därefter följer tiden 02.00-03.00. Vi ser en tydlig successiv ökning från midnatt och fram till timmen mellan 03 och 04, därefter sker en markant nedgång i antalet anmälda misshandelsbrott utomhus.

En studie av de misshandelsbrott utomhus som skett från fredag 12.00 till söndag 12.00 visar med tydlighet den successiva ökning som sker under kvällen. Vad man dock kan se i diagrammet är en viss förskjutning åt det senare hållet på lördagskvällen och den därpå följande natten. Fram till 03.00 är brotten under natten mot lördag fler än under natten mot söndag. Efter denna tid ser det däremot annorlunda ut. Mellan 04 och 05 kan vi konstatera ca 50% fler brott under natten mot söndag än under natten lördag. Sett ur denna aspekt kan det antas att nöjeslivet är intensivare under lördag/söndag än under fredag/lördag.

Händelserappporter

		Lorens-	Vasa-	Inom	Heden	Totalt
		berg	staden	Vallgraven		
2010	Antal P1+P2	470	1 568	4 012	1 362	7 412
	- varav misshandel	48	213	215	70	546
	- varav personrån	2	7	24	3	36
	- varav bråk	49	290	340	120	799
	- varav våldtäkt	-	3	3	2	8
	- varav fylleri	154	352	712	286	1 504
	- varav övrigt	217	703	2 718	881	4 519
	- varav krog	157	527	496	118	1 298
	- varav 22-23	10	49	140	61	260
	- varav 23-24	16	92	137	65	310
	- varav 00-01	27	131	185	80	423
	- varav 01-02	47	184	207	80	518
	- varav 02-03	60	195	232	95	582
	- varav 03-04	75	240	175	52	542
	- varav krog	36	121	58	7	222
	- varav 04-05	57	128	86	48	319
	- varav krog	36	59	16	6	117
	- varav 05-06	30	74	40	27	171
	- varav krog	11	21	6	-	38
	- varav övriga tider	148	475	2 810	854	4 287
	- varav måndag	57	121	521	166	865
	- varav tisdag	34	124	515	150	823
	- varav onsdag	38	118	507	177	840
	- varav torsdag	37	168	598	174	977
	- varav fredag	52	215	663	207	1 137
	- varav lördag	123	440	654	295	1 512
	- varav söndag	129	382	554	193	1 258

En sammanställning av samtliga händelserappporter i prioritet 1⁶ eller 2⁷ under 2010 visar att det under 2010 har behandlats 7 412 sådana händelser inom områdena Lorensberg, Vasastaden, Inom Vallgraven samt Heden.

Av dessa händelserappporter handlade 546, dvs 7,4% om misshandel. Uppdelat på områden ser vi att inom Vasastaden handlade 13,6% av händelserna om misshandel medan motsvarande siffror Inom Vallgraven och Heden var drygt 5%. För Lorensbergs del är siffran 10,2%. Det kan alltså konstateras att misshandel är mer frekvent inom Vasastaden och Lorensberg, det är också inom dessa båda områden som pulsen i nöjeslivet, Kungssportsavenyen är belägen. Av händelserna kan 1 298 direkt relateras⁸ till krogar, detta är 17,5% av totalen. Även här ser vi en kraftig övervikt för Vasastaden och Lorensberg. Inom dessa områden kan var 3:e händelse relateras till krogverksamhet. Motsvarande siffra inom Vallgraven är 12,4% och för Heden 8,7%.

⁶ Prioritet 1 – Omedelbart ingripande är påkallat

⁷ Prioritet 2 – Ingripande ska ske snarast

⁸ Med "direkt relateras" avses här krogar vars namn framgår av händelserappportens objekt.

2010		Lorensberg	Vasastaden	Inom Vallgraven	Heden	Totalt
	Procentandel P1+P2	6,3	21,2	54,1	18,4	100
- varav misshandel	10,2	13,6	5,4	5,1	7,4	
- varav personrån	0,4	0,4	0,6	0,2	0,5	
- varav bråk	10,4	18,5	8,5	8,8	10,8	
- varav våldtäkt	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	
- varav fylleri	32,8	22,4	17,7	21,0	20,3	
- varav övrigt	46,2	44,8	67,7	64,7	61,0	
- varav krog	33,4	33,6	12,4	8,7	17,5	
- varav 22-23	2,1	3,1	3,5	4,5	3,5	
- varav 23-24	3,4	5,9	3,4	4,8	4,2	
- varav 00-01	5,7	8,4	4,6	5,9	5,7	
- varav 01-02	10,0	11,7	5,2	5,9	7,0	
- varav 02-03	12,8	12,4	5,8	7,0	7,9	
- varav 03-04	16,0	15,3	4,4	3,8	7,3	
- varav krog	48,0	50,4	33,1	13,5	41,0	
- varav 04-05	12,1	8,2	2,1	3,5	4,3	
- varav krog	63,2	46,1	18,6	12,5	36,7	
- varav 05-06	6,4	4,7	1,0	2,0	2,3	
- varav krog	36,7	28,4	15,0	0,0	22,2	
- varav övriga tider	31,5	30,3	70,0	62,7	57,8	
- varav måndag	12,1	7,7	13,0	12,2	11,7	
- varav tisdag	7,2	7,9	12,8	11,0	11,1	
- varav onsdag	8,1	7,5	12,6	13,0	11,3	
- varav torsdag	7,9	10,7	14,9	12,8	13,2	
- varav fredag	11,1	13,7	16,5	15,2	15,3	
- varav lördag	26,2	28,1	16,3	21,7	20,4	
- varav söndag	27,4	24,4	13,8	14,2	17,0	

Det kan också konstateras att var 3:e händelse inom Lorensberg handlar om fylleri. Personrånerna är förhållandevis få till antalet men på ett tydligt sätt mest frekventa inom Vallgraven.

Tidsmässigt kan konstateras att den mest frekventa tiden för händelserna är 02-03 då 7,9% av händelserna inträffat. 22,2% av händelserna inträffar mellan 01.00 och 04.00. Av de händelser som inträffat mellan 03.00 och 04.00 kan totalt 41,0% direkt relateras till krogar. För Vasastaden är denna siffra drygt 50% medan den för Heden är 13,5%. Av de händelser som inträffat mellan 04.00 och 05.00 kan 36,7% direkt relateras till krogar. Inom Lorensberg är siffran 63,2%. Det bör då också betänkas att det inom Lorensberg endast handlar om en krog som är öppen så dags, nämligen Park Lane. I Vasastaden är 46,1% av händelserna mellan 04.00 och 05.00 direkt relaterade till krogar.

Förutom krogarna finner vi också andra frekventa platser för misshandel och andra händelser. De vanligaste av dessa platser är kollektivtrafikens hållplatser samt nattöppna snabbmatsrestauranger och servicebutiker. Här uppstår problem när folk som vistats i området, många av dem på krogarna, ska ta sig hem eller vill ha något att äta innan de beger sig hemåt. Många berusade människor samlas då på dessa platser och konfrontationer uppstår relativt lätt.

Misshandelsbrott per restaurang

Anmälda misshandelsbrott 2010 kopplade till objekt i form av restauranger.

Objekt	Adress	Antal anm
Trägårn	Nya Allén 11	40
Parken	Vasagatan 43	39
Park Lane	Kungsportsavenyen 36	35
Valand	Vasagatan 41	30
Berså Bar	Kungsportsplatsen 1	22
Karisma	Kungsgatan 19	21
Nivå	Kungsportsavenyen 9	20
Burger King	Kungsportsavenyen 14	18
Excet	Vasagatan 52	16
Peacock Dinner Club	Kungsportsavenyen 21	16
Hard Rock Café	Kungsportsavenyen 10	14
Rockbaren	Kristinelundsgatan 14	14
Kajskjul 8	Packhuskajen	13
Push	Kungsportsavenyen 11	13
Babar	Kungsportsavenyen 29	12
Casino Cosmopol	Packhusplatsen 7	12
Mc Donalds	Götgatan	12
Mc Donalds	Kungsportsavenyen 32	12
Sticky Fingers	Kaserntorget 7	12
Chez Ami	Vasaplatsen 2	11
Deep	Kungsportsavenyen 15	11
Nefertiti	Hvitfeldtsgratan 6	11
The Dubliner	Östra Hamngatan 50	11
Golden Days	Södra Hamngatan 31	10
Lilla London	Kungsportsavenyen 19	9
Gamle Port	Östra Larmgatan 18	7
Mc Donalds	Kungsgatan 17	7
Murveln	Nordstadstorget	7
Seven Eleven	Kungsportsavenyen 14	7
Tranquilo	Kungstorget 14	7
BLVD	Storgatan 47	6
Brasserie Lipp	Kungsportsavenyen 8	6
Lounge	Kungsportsavenyen 5	6
The Rose & Crown	Kungsportsavenyen 6	6
Gretas	Drottninggatan 35	5
Kebab & Grillhouse	Vasagatan 43	5
Café Condeco	Kungsportsavenyen 4	4
Charles Änglar	Vasaplatsen 1	4
City Kebab	Norra Hamngatan 36	4
Glow	Kungsportsavenyen 8	4
Park Avenue	Kungsportsavenyen 36	4
Seven Eleven	Vasagatan 36	4

The Flying Scotsman	Storgatan 47	4
Vasastan	Viktoriagatan 2	4
7:ans gatukök	Vasagatan 7	3
Bryggeriet	Kungsportsavenyen 3	3
Flygarns Haga	Vasagatan 35	3
Hotell Avalon	Kungstorget 9	3
Jameson	Kungsportsavenyen 32	3
Rio Rio	Rosenlundsplatsen	3
Seven Eleven	Kungsportsavenyen 34	3
Skål	Storgatan 16	3
The Queen	Viktoriagatan 5	3
Viktoria	Viktoriagatan 2	3
Gothia Towers	Mässans Gata 8	2
Mc Donalds	Kungsgatan 32	2
Mc Donalds	Valhallagatan 1	2
Taste	Berzeliigatan 18	2
Bee	Kungsportsplatsen	1
Bodega	Kyrkogatan 25	1
Café Garbo	Vasagatan 40	1
Diamond Dogs	Kungsportsavenyen 15	1
El Corazon	Kungsportsavenyen 2	1
Fair Play	Nordstadstorget 2	1
First G	Nils Ericsonsgatan	1
Franks	Drottningtorget 1	1
Gårda Kök & Bar	Drakegatan 8	1
Hotell Eggers	Drottningtorget	1
Hotell Liseberg Heden	Sten Sturegatan	1
Hotell Maria Eriksson	Chalmersgatan 27	1
Hotell Opera	Nils Ericsonsgatan 23	1
Hotell Sheraton	Södra Hamngatan 59	1
Incontro	Korsvägen	1
Mc Donalds	Lilla Klädpressaregatan 4	1
Nordstans Kebab & Grill	Norra Hamngatan 18	1
O'Learys	Östra Hamngatan 37	1
Pasta etc.	Kapellgatan 12	1
PC Bar & Kök	Kungsgatan 8	1
Persian Palace	Karl Gustavsgatan 56	1
Pullman	Drottningtorget 1	1
Restaurang På hörnet	Magasinsgatan 20	1
Ritz	Bastionsplatsen 2	1
Seven Eleven	Kungsgatan 20	1
Seven Eleven	Vasagatan 5	1
Simba	St Eriksgatan 3	1
Smaka	Vasaplatsen 3	1
Stadsteatern Foajébaren	Götaplatsen 4	1
Styrbord Babord	Kungsportsplatsen 1	1
Södra Liden	Kungsgatan 8	1
The Dancing Dingo	Kristinelundsgatan 16	1

Wasa Allé	Vasagatan 24	1
Vasa Pizzeria	Föreningsgatan 35	1
Vino Pasta Due	Södra Vägen 26	1

Källor

Tryckta källor

Boyatzi, R E: The effect of alcohol consumption on the aggressive behavior of men, i Quarterly Journal of the study of alcohol, 1974

Kühhorn, Eckart: Våldet i teoretisk belysning, i Den svenska våldsbrottsligheten, Stockholm 1984

Pettersson, Thomas: Personrån – En studie, Göteborg 2010

Statens Folkhälsoinstitut: Alkoholstatistik 2009, Östersund 2010

Otryckta källor

Göteborgs Stad: <http://www.alktweb.goteborg.se/>, förteckning över serveringstillstånd

Rikspolisstyrelsen: *HOBIT*, dataprogram för brott och händelser på karta